

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

กัลยา ตันจะโร*

การอ่านหนังสือเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และมีความสัมพันธ์กับการศึกษาค้นคว้าในกระบวนการเรียนรู้ทำให้เกิดพัฒนาการด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เพื่อนำไปใช้ในกระบวนการคิด การดำเนินชีวิต การตัดสินใจ และการประกอบอาชีพทำให้เกิดการพัฒนาความรู้และความคิดอย่างต่อเนื่อง (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2548: 38) การอ่านจึงมีความสำคัญมากต่อนักเรียน นักศึกษา เพราะเป็นทักษะที่เป็นรากฐานสำคัญอย่างยิ่งของความรู้ทั้งหลาย ดังนั้น จึงต้องหาวิธีที่จะทำให้นักเรียน นักศึกษาเกิดความสนใจในการอ่านหนังสือ และสร้างให้เกิดนิสัยรักการอ่านเพื่อนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์

นิสัยรักการอ่านและการอ่านหนังสือไม่ใช่ทักษะที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ แต่ต้องเรียนและฝึกฝนจนอ่านได้คล่องแคล่ว มีการอ่านอย่างสม่ำเสมอด้วยความพึงพอใจ และเห็นความสำคัญของการอ่าน สามารถเลือกอ่านหนังสือที่ชอบและสนใจด้วยความเพลิดเพลินเป็นประจำ การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน เป็นหน้าที่ของทุกคนต้องพยายามฝึกตนให้เป็นนักอ่านที่ดี และช่วยสนับสนุน ส่งเสริม ชักชวนให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญในเรื่องการอ่านและทำอย่างมีขั้นตอน องค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างนิสัยรักการอ่านที่สำคัญ คือ บ้าน และสถานศึกษา โดยจะต้องทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และควรจะต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็ก เพราะนิสัยรักการอ่านจะติดตัวไป ทำให้เป็นผลดีต่อการเรียน สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสามารถนำความรู้จากการอ่านไปเป็นเครื่องมือแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เป็นการกระทำต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลกลุ่มเป้าหมายเกิดความสนใจในการอ่าน เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการอ่าน เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน พยายามพัฒนาการอ่านให้ถึงระดับการอ่านเป็นและอ่านจนเป็นนิสัย ลักษณะสำคัญของกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจะมีลักษณะ ดังนี้ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2545: 25)

1. เป็นกิจกรรมที่เร้าความสนใจ ทำให้นักบุคคลที่เป็นเป้าหมาย อยากอ่านหนังสือ โดยการจัดกิจกรรมที่ตื่นเต้น เร้าความสนใจในรูปแบบต่าง ๆ

* บรรณารักษ์แผนกบริการ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

2. เป็นกิจกรรมที่จูงใจให้อยากอ่าน ชักจูงให้บุคคลที่เป็นเป้าหมายเกิดความอยากอ่านให้แตกฉาน เพื่อจะได้รู้เรื่องราวอันน่ารู้ น่าสนุกที่มีอยู่ในหนังสือ
3. เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้อยากรู้ อยากอ่านหนังสือ อยากเห็นเรื่องราวต่าง ๆ ที่อยู่ในหนังสือ
4. เป็นกิจกรรมที่พัฒนาการอ่าน ทำให้ผู้อ่านมีความสามารถในการอ่าน และรู้จักนำความรู้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ให้เกิดกับตนเองและผู้อื่นได้
5. เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ตื่นเต้น เพลิิดเพลิน และมีสาระแฝงอยู่ ซึ่งเป็นการสอนทางอ้อม เช่น คติธรรม มโนธรรม จริยธรรม เป็นต้น
6. เป็นกิจกรรมที่ไม่ใช้เวลานานเกินไป เวลาที่ใช้จัดกิจกรรมควรเหมาะสมกับความสนใจของกลุ่มเป้าหมายแต่ละเพศ แต่ละวัย
7. เป็นกิจกรรมที่มีเนื้อหา วิธีการไม่ยาก และสลับซับซ้อนจนเกินไป ควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับ เพศ วัย และระดับความรู้ของกลุ่มเป้าหมาย
8. เป็นกิจกรรมที่ให้ทุกคนในกลุ่มเป้าหมายได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น
9. เป็นกิจกรรมที่ประหยัด โดยใช้วัสดุที่หาง่าย ราคาถูก
10. เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้ผู้อ่าน
11. เป็นกิจกรรมที่มุ่งไปสู่การอ่าน หรือหนังสือ
12. เป็นกิจกรรมที่ทำให้กลุ่มเป้าหมายสนุกสนาน เพลิิดเพลิน

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เกิดการอ่านอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งเป็นนิสัยรักการอ่าน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของบรรณารักษ์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้รักการอ่านหนังสือ ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านหนังสือ เพื่อให้รู้จักแสวงหาความรู้ ความเพลิิดเพลินจากการอ่าน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเพื่อให้รู้จักการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนั้นจะต้องคำนึงถึง (วาณี สุภาพวงศ์ศานติ, 2521: 7-8 ; ฐาตาศักดิ์ วชิรปริชาพงษ์, 2520: 119)

1. วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม ว่าเพื่อมุ่งหวังอะไร เช่น เพื่อให้รักการอ่าน เพื่อให้เข้าใจห้องสมุดเป็น หรือเพื่อให้รู้จักวิธีการศึกษาค้นคว้า ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอย่างยั้งที่บรรณารักษ์จะต้องวางจุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง

2. จัดเพื่อใคร พิจารณาผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากกิจกรรมนั้น ๆ ถ้าเป็นห้องสมุดมหาวิทยาลัย นักศึกษาจะเป็นผู้ได้รับผลในการจัดกิจกรรม ส่วนที่ผู้สอนได้รับนั้นเป็นผลพลอยได้

3. จัดอะไร เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์และทราบว่าผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นใคร บรรณารักษ์จะต้องพิจารณาว่าควรจัดกิจกรรมประเภทใดจึงจะเหมาะสม เช่น กิจกรรมที่ชวนให้สนใจหนังสือ ถ้าเป็นเด็กเล็กอาจใช้วิธีการเล่านิทาน แต่ถ้าเป็นเด็กโตควรจะเป็นการเล่าเรื่องหนังสือ หรือหาปัญหา

4. การเตรียมตัว เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะต้องมีการจัดเตรียมวางแผนการจัดอย่างรอบคอบเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ถ้าขาดการเตรียมตัวในการจัดกิจกรรมก็จะเสียเวลา และแรงงาน ทำให้ผลที่ออกมาไม่น่าพอใจ

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดขึ้นในห้องสมุดมีหลายแบบ สามารถแบ่งออกได้เป็นประเภทดังนี้ (วาณี ฐาปนวงศ์สานติ, 2521: 11 ; รัตนาพร สงวนประสาทพร, 2545: 12-19)

1. กิจกรรมบนเวที ได้แก่ การอภิปราย การโต้เถียง การแสดงละคร การเล่านิทานประกอบหุ่น การสนทนาเรื่องหนังสือ เป็นต้น

2. กิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาในหลักสูตร ได้แก่ การปฐมนิเทศห้องสมุด การแนะนำการใช้ห้องสมุด การสอนวิชาการใช้ห้องสมุด การรวบรวมบรรณานุกรม การเขียนบรรณนิทัศน์ เป็นต้น

3. กิจกรรมที่จัดในรูปชุมชนต่าง ๆ ได้แก่ ชมรมห้องสมุด ชมรมนักอ่าน เป็นต้น

4. กิจกรรมประเภทการประกวดและแข่งขัน ได้แก่ การแข่งขันตอบปัญหา การประกวดเรียงความ การประกวดคำขวัญ การประกวดยอดนักอ่าน เป็นต้น

5. กิจกรรมที่จัดภายในห้องสมุด ได้แก่ การจัดนิทรรศการ การฉายภาพยนตร์ ภาพนิ่ง การแนะนำหนังสือ การออกร้านขายหนังสือในงานสัปดาห์ห้องสมุด เป็นต้น

ดังนั้น ห้องสมุดควรจัดกิจกรรมขึ้นเพื่อส่งเสริมการอ่าน การศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาให้ผู้ใช้บริการเกิดทักษะในการอ่าน มีการใช้ทรัพยากรห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน และเป็นการกระตุ้นให้ผู้ใช้บริการมาใช้ห้องสมุดมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดอีกวิธีหนึ่งด้วย

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต มีภารกิจหลักในการพัฒนาและบริการทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนทุกหลักสูตร โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อความสะดวก รวดเร็ว และสนองตอบความต้องการของผู้ใช้ ตลอดจนเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งกำหนดแผนการดำเนินงานตามแผนพัฒนา มหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อเพิ่มพูนคุณภาพ ประสิทธิภาพทางด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้เป็นแหล่งทรัพยากรเรียนรู้เพื่อไปสู่ความเป็นเลิศ

สำนักหอสมุดมีการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัยรังสิต ในหัวข้อการพัฒนามาตรฐานคุณภาพบัณฑิต โดยสำนักหอสมุดมีการกำหนดตัวบ่งชี้ไว้ในการประกันคุณภาพอย่างชัดเจน ในองค์ประกอบที่ 2 ภาระงานหลัก ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 งานบริการส่งเสริมวิชาการ มีการกำหนดโครงการและกิจกรรมไว้ในแผนการปฏิบัติการของสำนักหอสมุด เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน มีการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานในการประชุมคณะกรรมการบริหารสำนักหอสมุดอย่างสม่ำเสมอ ได้นำข้อคิดเห็นและผลสรุปมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและวางแผนการปฏิบัติงานสำหรับปีการศึกษาต่อไป

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของสำนักหอสมุดมีการประเมินผลทุกกิจกรรม ผลการประเมินพบว่า ทุกกิจกรรมมีผู้ให้บริการให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดแบบต่อเนื่อง มีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นทุกปี รูปแบบของกิจกรรมมีความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย นักศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยรังสิต เกิดความสนใจ เห็นความสำคัญ ความจำเป็นของการอ่าน รวมไปถึงการสร้างนิสัยรักการอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของสำนักหอสมุดที่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน และผู้สนใจจะดำเนินกิจกรรมเช่นเดียวกันนี้ ผู้เขียนขอนำเสนอลักษณะและผลการจัดกิจกรรม โดยสรุปตามกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ดังนี้

1. กิจกรรม RSU Loves to Read : ชุมชนคนรังสิตรักการอ่าน

สืบเนื่องจากผลการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2552 ที่มีมติเห็นชอบให้การส่งเสริมการอ่านเป็นวาระแห่งชาติเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยกำหนดให้ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่านของประเทศ และสำนักหอสมุดได้ลงนามเข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่ายโครงการมหานครแห่งการอ่าน เมื่อปี 2553 สำนักหอสมุดจึงได้จัดโครงการ RSU Loves to Read หรือชุมชนคนรังสิตรักการอ่านขึ้น โดยการเชิญชวนให้บุคลากรและนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยรังสิตเข้าร่วมเป็นสมาชิกในโครงการ ซึ่งมีรูปแบบของกิจกรรม คือ ให้ผู้ให้บริการสมัครสมาชิกและกรอกแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อคำถาม โดยหนึ่งข้อคำถามจะให้สมาชิกแนะนำหนังสือที่น่าอ่าน ซึ่งสำนักหอสมุดจะมีการจัดหาหนังสือเหล่านี้เข้ามาให้บริการต่อไป

เมื่อวันพุธที่ 12 มกราคม 2554 ได้มีพิธีเปิดตัวโครงการ RSU Loves to Read อย่างเป็นทางการในงานสัปดาห์ห้องสมุด ประจำปีการศึกษา 2553 แผนการดำเนินการ ประกอบด้วย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เชิญชวนสมาชิกชุมชนคนรักการอ่านในกลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งมาร่วมแนะนำหนังสือที่น่าอ่านและได้อะไรจากการอ่านหนังสือเล่มนั้น ๆ สำนักหอสมุดได้นำข้อมูลที่ได้จากผู้บริหารมาจัดเป็นนิทรรศการ ด้วยการแสดงบรรณนิทัศน์หนังสือที่ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยรังสิตแนะนำ

ระยะที่ 2 แนะนำสมาชิกของชุมชนคนรักการอ่านในกลุ่มนักศึกษา ซึ่งเป็นนักแสดงที่มีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยรังสิต ให้มาร่วมแนะนำหนังสือที่น่าอ่านและได้อะไรจากการอ่านหนังสือเล่มนั้น ๆ พร้อมถ่ายทำเป็นคลิปวิดีโอ และนำมาจัดเป็นนิทรรศการ โดยเปิดฉายคลิปวิดีโอ และแสดงบรรณนิทัศน์หนังสือที่ได้รับการแนะนำ

ระยะที่ 3 ประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมเกี่ยวกับสมาชิกของชุมชนคนรักการอ่าน โดยจัดแสดงนิทรรศการ จัดทำบรรณนิทัศน์หนังสือที่ได้รับการแนะนำ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกในชุมชนฯ ได้ร่วมสนุกและเห็นประโยชน์จากการอ่าน

ในปีการศึกษา 2555 มีสมาชิกชุมชนคนรักการอ่าน จำนวน 419 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 15% ของปีการศึกษา 2554 ผลที่ได้รับจากกิจกรรมนี้ เกิดความใกล้ชิดและเกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้กับผู้ใช้บริการทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มอาจารย์ กลุ่มบุคลากร และกลุ่มนักศึกษา นอกจากนี้ สำนักหอสมุดยังสามารถจัดหาหนังสือได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการอีกด้วย

ภาพที่ 1 กิจกรรม RSU Loves to Read : ชุมชนคนรักการอ่าน

2. กิจกรรมงานสัปดาห์ห้องสมุด

สำนักหอสมุดมีการจัดกิจกรรมงานสัปดาห์ห้องสมุดประจำปีการศึกษา โดยในแต่ละปีการศึกษาจะกำหนดให้มีการเสวนา 1-2 วัน ซึ่งจะกำหนดหัวข้อให้สอดคล้องกับเรื่องที่อยู่ในความสนใจในขณะนั้นและสัมพันธ์กับเรื่องการอ่านหรือห้องสมุด นอกจากนี้มีการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ได้แก่ การออกร้านขายหนังสือ การจัดนิทรรศการ การแนะนำฐานข้อมูลออนไลน์ การแนะนำการใช้ห้องสมุด การจัดฉายภาพยนตร์ และการตอบปัญหาวิชาการ

ในปีการศึกษา 2555 มีการจัดเสวนาในหัวข้อเรื่องประชาคมอาเซียน ผลของการจัดกิจกรรมมีผู้ให้ความสนใจจำนวนมาก โดยผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมจัดอบรมฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อการวิจัย กิจกรรมตอบปัญหาวิชาการ กิจกรรมแจกหนังสือและวารสาร กิจกรรมจำหน่ายหนังสือและวารสาร กิจกรรมออกร้านหนังสือ และกิจกรรมฉายภาพยนตร์

กิจกรรมนั้นนอกจากจะมีส่วนช่วยเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนแล้ว ยังทำให้ผู้ใช้บริการได้รับรู้เกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ที่มีในห้องสมุดมากขึ้น และยังเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ใช้บริการให้มีความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น

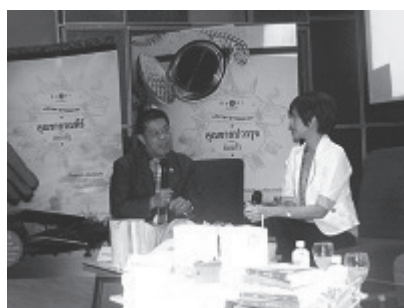

ภาพที่ 2 บรรยากาศในงานสัปดาห์ห้องสมุด

3. กิจกรรมพบนักเขียน

กิจกรรมพบนักเขียนเป็นกิจกรรมที่สำนักหอสมุดจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เนื่องจากสำนักหอสมุดตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านและการสร้างนักอ่าน เพื่อเพิ่มพูนคุณภาพชีวิต อีกทั้งกิจกรรมนี้เป็นพื้นที่ให้นักเขียนและนักอ่านได้มีโอกาสมาพบปะกันอย่างใกล้ชิด จินตนาการ ความคิด และประสบการณ์ของนักเขียนที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ชื่นชอบ จะช่วยเสริมสร้างแรงบันดาลใจในการอ่าน และอาจพัฒนาไปสู่การเป็นนักเขียนหนังสือได้ในอนาคต

ในปีการศึกษา 2555 สำนักหอสมุดได้เชิญนักเขียนนวนิยาย ชุตสุภาพบุรุษจุฑาเทพ จากสำนักพิมพ์สตาพร บุ๊คส์ จำนวน 3 ท่าน มาร่วมเสวนาในหัวข้อ “จากตัวอักษรสู่บทละคร” ผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุดให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก เนื่องจากบทประพันธ์ชุดนี้ นำมาสร้างเป็นละครที่กำลังออกอากาศทางโทรทัศน์ ผลการประเมินความพึงพอใจการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้เข้าร่วมฟังการเสวนาได้รับความสนุกสนานจากวิทยากร และได้รับความรู้เกี่ยวกับการหาข้อมูลประกอบการเขียนนวนิยายของวิทยากรเอง ซึ่งเป็นนวนิยายชุดนี้ จัดเป็นนวนิยายย้อนยุค นอกจากนี้การที่ผู้ให้บริการได้มีโอกาสพบกับนักเขียนที่มีชื่อเสียงและชื่นชอบอย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้ให้บริการมักมาคอยสอบถามบรรณารักษ์เรื่องการเชิญนักเขียนท่านใดมาเป็นวิทยากรความรู้ สำนักหอสมุดจึงได้จัดทำแบบฟอร์มสำหรับให้ผู้ให้บริการเสนอรายชื่อนักเขียนที่ชื่นชอบ เพื่อให้สำนักหอสมุดได้จัดกิจกรรมพบนักเขียนให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการ

ภาพที่ 3 บรรยากาศของกิจกรรมพบนักเขียน

4. กิจกรรมตามหายอดนักอ่าน

กิจกรรมตามหายอดนักอ่าน เป็นกิจกรรมที่ได้มีการจัดอย่างต่อเนื่องมาตลอด ตั้งแต่ปีการศึกษา 2551 จนถึงปัจจุบัน เป็นกิจกรรมที่ใช้วิธีการยืมหนังสือ/สื่อโสตทัศนวัสดุของผู้ใช้บริการมาเป็นการเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีข้อกำหนด คือ ผู้สมัครเข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับ “ใบตามหายอด นักอ่าน” เมื่อยืมหนังสือ/สื่อโสตทัศนวัสดุทุกครั้ง จะได้รับการประทับตรา เพื่อบันทึก

จำนวนครั้ง การยืมลงในใบตามหายอดนักอ่าน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประเภทอาจารย์ต้องยืมหนังสือ/สื่อโสตทัศนวัสดุ จำนวน 5 เล่มหรือ 5 เรื่องขึ้นไป ส่วนผู้เข้าร่วมกิจกรรมประเภทเจ้าหน้าที่และนักศึกษาต้องยืมหนังสือ/สื่อโสตทัศนวัสดุ จำนวน 2 เล่ม หรือ 2 เรื่องขึ้นไป ผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีแต้มสะสมจากจำนวนครั้งในการยืมมากที่สุดก็จะได้รับรางวัล “ยอดนักอ่าน” ในการเก็บสะสมแต้ม ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำแต้มที่สะสมมาแลกของรางวัลตามที่ห้องสมุดกำหนดไว้ หรือจะเก็บคะแนนสะสม เพื่อเป็นยอดนักอ่านได้

ในปีการศึกษา 2555 มีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 438 คน ซึ่งเพิ่มมากขึ้นจากการศึกษา 2554 เนื่องจากผู้ใช้บริการเห็นความสำคัญของการอ่าน รู้ถึงประโยชน์ของการอ่าน และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุดได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งได้รับความสนุกสนานในการยืมหนังสือเพื่อเก็บสะสมแต้ม ซึ่งทำให้ผู้ใช้บริการมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้น

ภาพที่ 4 ผู้ที่ได้รับรางวัลจากกิจกรรมตามหายอดนักอ่าน

5. กิจกรรมยืมมาก ลุ้นมาก

กิจกรรมยืมมาก ลุ้นมาก เป็นกิจกรรมที่ห้องสมุดจัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2551 จนถึงปัจจุบัน เป็นกิจกรรมที่แจกรางวัลจากการยืมหนังสือ/สื่อโสตทัศนวัสดุของสำนักหอสมุด โดยทุกครั้งที่ยืมหนังสือ/สื่อโสตทัศนวัสดุจะได้รับใบยืมมาก ลุ้นมาก ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะต้องเขียนสิ่งที่ประทับใจหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พร้อมทั้งเขียนชื่อ/นามสกุล เบอร์

โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ และนำมาใส่ในกล่องที่เคาน์เตอร์บริการ หลังจากนั้นสำนักหอสมุดจะมีการจับรางวัลทุกสิ้นเดือน เดือนละ 20 รางวัล

ผลของจัดกิจกรรมนี้ ทำให้สำนักหอสมุดได้ทราบถึงสิ่งที่ผู้ใช้บริการชื่นชอบในห้องสมุด และสิ่งที่ผู้ใช้บริการต้องการให้ปรับปรุง โดยสำนักหอสมุดจะนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการให้บริการของสำนักหอสมุด สำหรับปีการศึกษา 2555 สิ่งที่น่าสนใจของผู้ใช้บริการมากที่สุด คือ “ผู้ให้บริการ” รองลงมา คือ “สถานที่” ส่วนข้อเสนอแนะของผู้ใช้บริการที่ต้องการให้ปรับปรุงมากที่สุด คือ “ทรัพยากรสารสนเทศมีความทันสมัยและมีจำนวนที่มากขึ้น” รองลงมา คือ “การเพิ่มจำนวนพื้นที่นั่งอ่าน”

ภาพที่ 5 การจับผู้ได้รับรางวัลกิจกรรมยืมมาก ล้นมาก

6. กิจกรรมออกแบบตกแต่งห้องอ่านหนังสือในแนวคิด Green Library

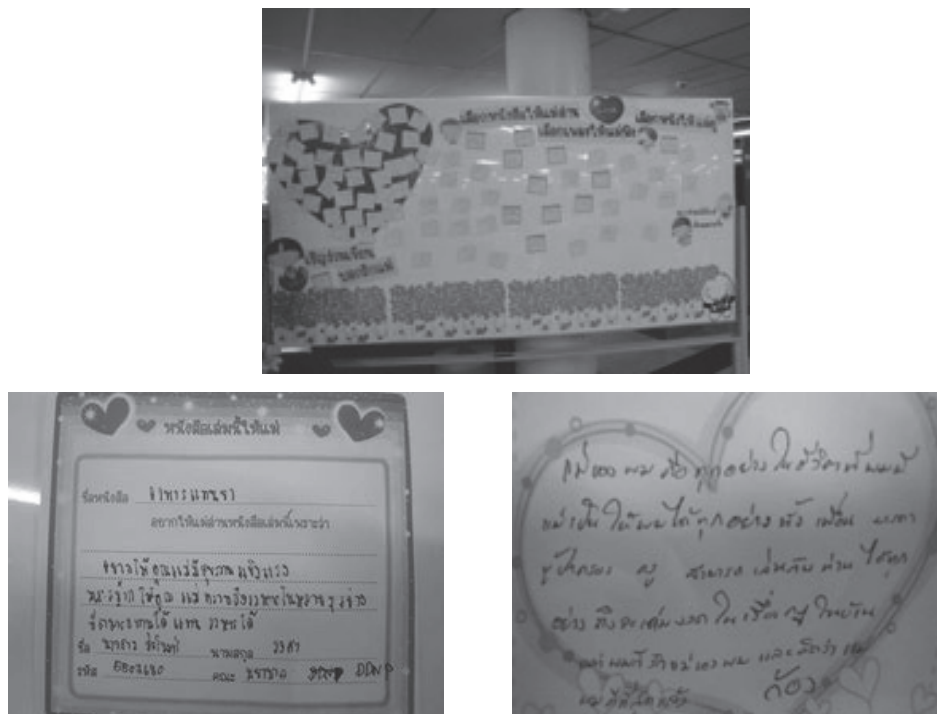
ปัจจุบันแนวโน้มของการพัฒนาห้องสมุดนอกเหนือจากเรื่องเทคโนโลยีแล้ว ยังมีอีกเรื่องที่สำคัญ คือ การเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยในปีการศึกษา 2555 สำนักหอสมุดมีการจัดกิจกรรมออกแบบตกแต่งห้องอ่านในแนวคิด Green Library : ห้องสมุดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมขึ้น ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการอนุรักษ์พลังงาน ที่จะนำไปสู่การลดปัญหาภาวะโลกร้อน กิจกรรมนี้มีการเชิญชวนนักศึกษาเข้าร่วมส่งผลงาน และนำมาใช้เป็นต้นแบบในการออกแบบตกแต่งห้องอ่านในแนวคิด Green Library กิจกรรมนี้เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังมีส่วนร่วมทั้งห้องสมุดในการอนุรักษ์พลังงาน และมีส่วนร่วมในการออกแบบตกแต่งห้องอ่านของสำนักหอสมุด

ภาพที่ 6 ผู้ที่ได้รับรางวัลและการแสดงผลงานกิจกรรมออกแบบตกแต่งห้องอ่านหนังสือ
ในแนวคิด Green Library

7. กิจกรรมวันแม่ : เลือกหนังสือให้แม่อ่าน เลือกเพลงให้แม่ฟัง เลือกหนังให้แม่ดู

กิจกรรมวันแม่ในเดือนสิงหาคมเป็นกิจกรรมที่สำนักหอสมุดจัดขึ้นทุกปี เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการระลึกถึงพระคุณของแม่ สร้างความรัก ความผูกพันระหว่างแม่กับลูกให้แนบแน่นขึ้น ในปีการศึกษา 2555 สำนักหอสมุดได้จัดกิจกรรมวันแม่ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ใช้บริการได้แสดงออกถึงความรู้สึกผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือ เพลง และภาพยนตร์ เพื่อเป็นตัวแทนในการบอกรักแม่ โดยสำนักหอสมุดมีการจัดเตรียมบอร์ดและแบบฟอร์มไว้ให้ผู้บริการเขียนข้อความบอกรักแม่ เขียนรายชื่อหนังสือที่อยากให้แม่อ่าน เขียนรายชื่อเพลงที่อยากให้แม่ฟัง เขียนรายชื่อภาพยนตร์ที่อยากให้แม่ดู พร้อมทั้งเตรียมไปรษณียบัตรไว้ให้ผู้บริการเขียนข้อความบอกรัก กิจกรรมนี้ทำให้ผู้บริการเห็นความสำคัญของวันแม่มากขึ้น รู้ถึงถึงพระคุณของแม่ผู้ให้กำเนิด และกล้าแสดงความรู้สึก “รักแม่” มากขึ้น มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเขียนข้อความบอกรักแม่ติดบอร์ดเสนอรายชื่อหนังสือเพื่อให้แม่อ่าน เสนอรายชื่อเพลงเพื่อให้แม่ฟัง เสนอรายชื่อหนังเพื่อให้แม่ดู รวมทั้งส่งไปรษณียบัตรเพื่อบอกรักแม่ จำนวน 306 คน และสำหรับหนังสือและสื่อทัศนวัสดุที่มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเสนอ แต่ไม่มีให้บริการในสำนักหอสมุดนั้น สำนักหอสมุดจะมีการดำเนินการจัดซื้อตามที่คุณใช้บริการเสนอทั้งหมด

ภาพที่ 7 ชิ้นงานในกิจกรรมวันแม่ : เลือกหนังสือให้แม่อ่าน
เลือกเพลงให้แม่ฟัง เลือกหนังสือให้แม่ดู

8. กิจกรรมทำความดีเพื่อพ่อ

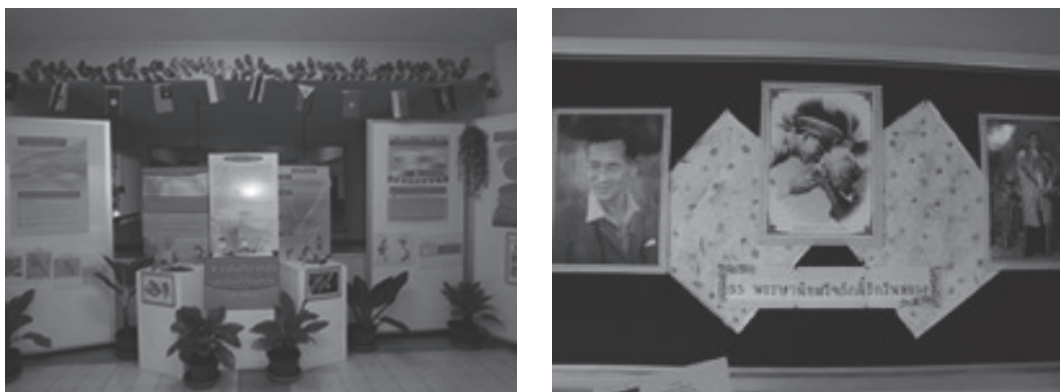
เนื่องในวันที่ 5 ธันวาคมเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาและเป็นวันพ่อแห่งชาติ สำนักหอสมุดมีการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ใช้บริการได้แสดงความจงรักภักดีที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โดยในปีการศึกษา 2555 สำนักหอสมุดจัดเตรียมใบโพธิ์ "ทำความดีเพื่อถวายในหลวง" ให้ผู้ใช้บริการได้เขียนแสดงความจงรักภักดีที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และนำใบโพธิ์มาติดไว้กับต้นไม้ พร้อมทั้งเตรียมไปรษณียบัตรไว้ให้ผู้ใช้บริการได้เขียนเพื่อส่งความรักความรู้สึกที่มีต่อพ่อผ่านทางไปรษณียบัตร กิจกรรมนี้ผู้ใช้บริการให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้นจำนวน 487 คน ผลของกิจกรรมนี้เป็นการกระตุ้นให้ผู้ใช้บริการได้แสดงออกถึงความจงรักภักดีที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และยังทำให้ผู้ใช้บริการได้แสดงออกถึงความรักที่มีต่อพ่อด้วย

ภาพที่ 8 บรรยากาศของกิจกรรมทำความดีเพื่อพ่อ

9. การจัดนิทรรศการและจัดบอร์ด

สำนักหอสมุดมีการจัดนิทรรศการและจัดบอร์ด เพื่อแสดงข้อมูลเนื้อหาต่างๆ ที่น่าสนใจ ด้วยวัสดุ สิ่งของ อุปกรณ์ที่หลากหลายที่มีความสัมพันธ์กัน โดยมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการสร้างความรู้ให้กับผู้ใช้บริการ โดยมีการวางแผนและออกแบบที่สร้างความสนใจให้ผู้ใช้บริการ การจัดนิทรรศการและจัดบอร์ดเป็นการชักชวนผู้ใช้บริการสนใจการอ่านและทราบเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของสำนักหอสมุด ในปีการศึกษา 2555 สำนักหอสมุดมีการจัดนิทรรศการจำนวน 7 ครั้ง และจัดบอร์ด จำนวน 37 เรื่อง กิจกรรมนี้เป็นการกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้ใช้บริการให้อยากอ่านหนังสือและสื่อการอ่านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องที่จัด นอกจากนี้ยังเป็นการแนะนำให้ผู้ใช้บริการรู้จักอ่านหนังสือที่หลากหลายในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทั้งในด้านการศึกษาเล่าเรียน และความรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ รวมทั้งทำให้ผู้ใช้บริการทราบว่า มีหนังสือใหม่ ๆ ที่ทันสมัยในสำนักหอสมุด

ภาพที่ 9 รูปแบบการแสดงผลนิทรรศการและการจัดบอร์ด

ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อให้มีประสิทธิภาพนั้น ควรมีการเตรียมพร้อมในเรื่องต่อไปนี้เป็น การจัดห้องสมุดสำหรับผู้ให้บริการได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ จัดสภาพแวดล้อมในห้องสมุดให้เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับผู้ให้บริการ ให้มีบรรยากาศของการอ่าน และมีความใกล้ชิดกับหนังสือให้มากขึ้น และความพร้อมในด้านวิธีการดำเนินการสื่อ อุปกรณ์ เพื่อให้การจัดกิจกรรมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามเป้าหมาย และจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ สำหรับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนั้น ควรเป็นกิจกรรมที่เร้าใจ ทำทลายความสนใจ ความสามารถของผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งมีความหลากหลาย เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีความสุข และเป็นกิจกรรมที่เน้นให้สามารถปฏิบัติจริง สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เมื่อจัดกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้วควรเก็บรวบรวมข้อมูลในด้านการอ่านของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมตรงกับความต้องการและความสนใจ และในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านควรปรับปรุงหรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม เพื่อให้กิจกรรมดูน่าสนใจแปลกใหม่และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วมช่วยสนับสนุนส่งเสริมการสร้างนิสัยรักการอ่าน เพราะการสร้างนิสัยรักการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง รวมทั้งจะต้องทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ควรจะปลูกฝังนิสัยรักการอ่านตั้งแต่เด็ก เพราะเมื่อเด็กรักการอ่าน เติบโตขึ้นนิสัยรัก การอ่านจะติดตัวต่อไปเรื่อย ๆ เป็นผลดีต่อการเรียน การปรับปรุงตัว เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม สามารถนำความรู้จากการอ่านไปเป็นเครื่องมือแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง อันส่งผลไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม

บรรณานุกรม

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ศิลปาบรรณาคาร, 2545.

ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. บริการห้องสมุด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2520.

น้ำทิพย์ วิภาวิน. การใช้ห้องสมุดยุคใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

รัตนาวพร สงวนประสาทพร. กิจกรรมคัดสรรสำหรับส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.

วาณี ฐานวงศ์ศานติ. กิจกรรมสำหรับห้องสมุด. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2521.